

Miniguide

Dele- mobilitet

Målrettet trafikkselskaber
– sikre mobilitet for alle, særligt dér, hvor
bus, tog og flextrafik ikke alene kan dække
behovet.

GEMINI

Co-funded by
the European Union

REGION

Region
Hovedstaden

RUDERSDAL
KOMMUNE

Delemobilitet kan styrke trafikselskabers rolle som mobilitetselskaber og bidrage til mobilitet for alle – særligt dér, hvor bus, tog og flextrafik ikke alene dækker behovet. Trafikselskaberne kan dog ikke selv drive delemobilitetsløsninger, da disse ikke er omfattet af trafikselskabsloven. De kan derimod understøtte regioner, kommuner og lokalsamfund i arbejdet med delemobilitet.

I forstæder, købstæder og landkommuner kan delecykler og delebiler fungere som supplement til den kollektive transport og understøtte first/last mile, fleksible rejsekæder og lokal tilgængelighed. Erfaringer viser, at delemobilitet kræver aktiv koordinering, klare roller og langsigtet tænkning – særligt udenfor de større byer, hvor det kommercielle grundlag ikke nødvendigvis er til stede fra dag et.

1. Tænk delemobilitet som del af det samlede mobilitetssystem

Delemobilitet bør ikke stå som et isoleret projekt, men integreres i trafikselskabets strategiske arbejde med:

- Større knudepunkter som stationer og busknudepunkter
- First/last mile løsninger i byer og til stationen og busterminaler
- Mobilitet i tyndt befolkede områder
- Den sammenhængende rejse. Sammenhæng mellem kollektiv trafik, flextrafik og on-demand løsninger

Delemobilitet skal ikke erstatte busdrift – men styrke den samlede mobilitet og tilgængelighed.

2. Afklar rolle og organisering tidligt

Trafikselskabet kan indtage forskellige roller:

- Strategisk partner for kommuner
- Koordinerende projekter på tværs af kommunegrænser
- Hvis trafikselskaberne skal være udbudsholder af delemobilitet i sammenhæng med busdrift eller kommunal byudvikling kræver det en ændring i Trafikselskabsloven.

En tydelig rollefordeling mellem trafikselskab, regioner, kommuner og operatører giver en klar ansvarsfordeling, rene kommunikationskanaler og klarhed over økonomi.

3. Skab volumen og sammenhæng på tværs af kommuner

I forstæder og pendlingskorridorer krydser brugerne kommunegrænser. Tværkommunal koordinering kan:

- Skabe større geografisk sammenhæng
- Øge kommerciel attraktivitet for operatører
- Understøtte ensartede krav og datagrundlag
- Mindske administrativ fragmentering

Trafikselskaber kan her spille en central rolle som samlende aktør.

4. Integrér delemobilitet i udbud og kontrakter

Delemobilitet kan tænkes ind i:

- Kommunale udbud af mobilitetshubs og byrumsinventar
- Knudepunktsudvikling
- Skal delemobilitet indgå i udbud af busdrift og flextrafik kræver det en ændring i Trafikselskabsloven.

Det kræver dog, at krav til serviceniveau (SLA), data og justeringsmuligheder tænkes ind fra start.

5. Brug data aktivt – og systemisk

Trafikselskaber har stærke kompetencer inden for data og analyse. Eksisterende delemobilitet kan aktivt kobles til:

- Rejsedata og pendlerstrømme
- GIS og knudepunktsanalyser
- Evaluering af first/last-mile-effekter

Data skal ikke kun bruges til dokumentation, men til løbende justering og strategisk prioritering.

6. Tænk kommunikation og legitimitet

Delemobilitet må ikke opleves som en spareøvelse på kollektiv trafik. Kommunikationen bør tydeliggøre:

- At delemobilitet er et supplement – ikke en erstatning for bus og tog.
- Hvilke mobilitetsbehov delemobiliteten adresserer
- Hvordan delemobilitet indgår i en samlet mobilitetsstrategi.
- Hvordan delemobilitet understøtter kommunale klimaplaner, sundheds-, uddannelses- og bosætningsstrategier, m.v.

Trafikselskabet kan understøtte kommunerne med fælles budskaber og regional sammenhæng.

7. Planlæg for drift og langsigtet forankring

Delemobilitet modnes over tid. Stabil drift, løbende dialog med operatører og realistiske forventninger er afgørende. Det tager tid at få delemobilitet ind i borgernes samlede transport mix. Succes måles ikke alene i volumen, men i:

- Sammenhæng i mobilitetstilbuddet
- Øget mobilitet og tilgængelighed
- Robuste first/last mile løsninger i købstæder og forstæder
- Lokal accept og brug

Delemobilitet i trafikselskaber – kort sagt

For trafikselskaber handler delemobilitet ikke primært om cykler og biler – men om:

- Mobilitet for alle
- Sammenhæng på tværs transportformerne og af kommuner
- Systemintegration
- Strategisk brug af data

Delemobilitet tænkt ind som en del af det samlede mobilitetssystem, styrker trafikselskabets rolle som mobilitetsselskab og skabe mere fleksible og sammenhængende løsninger – også uden for de største byer.

Denne miniguide er udviklet som et supplement til Håndbog om delemobilitet (se håndbog her), der er udarbejdet af Region Hovedstaden og Rudersdal Kommune i 2026 og målrettet kommuner. Miniguiden giver et hurtigt og praksisnært overblik over centrale temaer, anbefalinger og værktøjer målrettet specifikke grupper. Indholdet bygger på erfaringer og indsigter fra de to projekter GEMINI og Delemobilitet i Forstæderne, hvor en række danske kommuner og aktører har arbejdet med at udvikle og afprøve løsninger for delemobilitet – særligt i forstæder og mindre byer.